

Kansalliset päätökset aiheuttavat turhautumista ja hämmennystä raja-alueilla

Lehdistötiedote 02.07.2020

Rajanylityspaikka Suomen ja Ruotsin välillä (Tornio-Haparanda)

Kuva: Hannele Kenttä

Kansalliset strategiat ja päätökset taistelussa Covid-19 vastaan ovat aiheuttaneet suurta hämmennystä ja turhautumista monilla, jotka asuvat ja työskentelevät Pohjoismaiden raja-alueilla. Tämän osoittaa pohjoismaisen tutkimuksen tulokset, jonka Pohjoiskalotin Rajaneuvonta yhdessä Pohjoismaiden raja-alueiden neuvontapalvelujen kanssa on toteuttanut Pohjoismaiden ministerineuvoston Rajaesteneuvoston pyynnöstä.

Verkkokyselyn tulokset, jotka toistaiseksi perustuvat 1669 ihmisen vastauksiin, puhuvat selkeää kieltään - Tornionlaakson alueen ja Pohjoismaiden raja-alueiden ihmiset ja yritykset ovat kokeneet suuria ongelmia esimerkiksi työmatkaliikenteessä, verotuksessa, epäselvässä tiedonannossa, kulttuurivaihdossa, rajakaupassa, sosiaalisessa elämässä ja rajat ylittävissä perhesuhteissa.

Yli neljä viidestä on kokenut ongelmia

Vastaajista 82,5 prosenttia ilmoitti, että maiden erilaiset koronastrategiat olivat luoneet ongelmia. Yhteensä 67 prosenttia sanoi, että heillä on ollut vaikeuksia tavata perhettään toisessa Pohjoismaassa, ja 58,8 prosenttia vastaajista kertoo, että rajavalvonta on ollut ongelma. Hämmennys on myös toistuva teema - minkä maan ohjeita ja rajoituksia on noudatettava, kun ne eivät täsmää keskenänsä – työssäkäyntimaan tai asuinmaan? Jotkut ilmaisevat olevansa huolestuneita siitä, että kriisi on luonut me/he -mentaliteetin, ja herää kysymys siitä, mitä jälkiä kriisi jättää.

- Ollaan selvitetty mitä Tornionlaaksossa tapahtuu ja on selvää, että erilaiset kansalliset strategiat ovat sekä vaikuttaneet asukkaiden arkeen että luoneet uusia rajaesteitä. Toivon, että asia antaa ajattelamisen aihetta ja että tulokset johtavat tulevaisuudessa tiiviimpään vuoropuheluun ja yhteisymmärrykseen Pohjoismaiden välillä”, sanoo Ruotsin ja Suomen välisen Pohjoiskalotin Rajaneuvonnan koordinaattori Päivi Koivupalo.

Pohjoiskalotin Rajaneuvonta, Øresunddirekt ja Grensetjänsten Sverige-Norge ovat maaliskuun puolivälistä lähtien yhdessä Pohjoismaiden ministerineuvoston Rajaesteneuvoston kanssa jatkuvasti raportoineet Pohjoismaiden yhteistyöministereille kansallisista strategioista ja päätöksistä johtuvista rajaesteistä. Kyselyn tulokset antavat nyt myös asukkaille ja yrityksille mahdollisuuden saada äänensä kuuluviin tässä prosessissa.

Maaottelu

Kysely tarjoaa myös mahdollisuuden kommentoida havaittuja ongelmia ja haasteita. Yli 660 ihmistä oli käyttänyt tätä mahdollisuutta kesäkuun puoliväliin saakka, ja kommentit todistavat suuresta turhautumisesta ja siitä, että meillä on kehkeytynyt me/he –mentaliteetti kriisin vanavedessä. Seuraavassa muutama kommentti Tornionlaaksosta:

"Ruotsin asiakkaani eivät voineet käydä Torniossa sijaitsevassa yrityksessäni, mikä vähensi liiketoimintaa merkittävästi. Suurin osa näistä asiakkaista on kuitenkin suomalaisia, mutta asuvat Haparannalla. Yhteensä tämä ryhmä muodostaa 30–40% asiakaskunnasta, joten vaikutus myyntiin oli erittäin suuri. Suuri osa palveluista on rajan toisella puolella."

"Hitto, että on vaikeaa rakentaa kahta kaupunkia yhdeksi kaupunkiksi, sitten tulivat mellakka-aidat ja kauheat vartijat ... mitäkähän tässäkin on oikein mietitty? Suuri ongelma meille haaparantalaisille, olemme tosiaan yhdessä Tornion kanssa."

"Jossain vaiheessa oli melkein rikollista työskennellä rajan toisella puolella. Ei päässyt lääkärille, ei voinut käydä ruokaostoksilla, saatiin myös kuulla, että lasten ystävät eivät voineet käydä meillä kylässä koska olemme rajatyöntekijöitä."

Tietoja tutkimuksesta

Raja-alueiden neuvontapalvelut ovat antaneet Pohjoismaiden ministerineuvoston Rajaesteneuvoston toimeksiannosta raja-alueiden asukkaille ja yrityksille mahdollisuuden vastata kuukauden ajan verkkopohjaiseen kyselyyn. Toistaiseksi yhteensä 1669 ihmistä on vastannut kyselyyn. Vastajat ovat omasta aloitteestaan täyttäneet kyselyn verkossa, ja tiivistelmää ei tule pitää tieteellisenä tutkimuksena.

Kysely löytyy [täältä](#).

Faktaa

Maaliskuun puolivälistä lähtien Pohjoismaiden ministerineuvoston Rajaesteneuvosto yhdessä Pohjoiskalotin Rajaneuvonnan, Øresunddirekt, Grensetjänsten Sverige-Norge ja Info Nordenin kanssa on jatkuvasti raportoinut Pohjoismaiden yhteistyöministereille raja-alueiden esteistä, jotka ovat syntyneet raja-alueilla erilaisten rajoitusten asettamisen yhteydessä.

<https://www.norden.org/fi/uutinen/korona-turhauttaa-ja-hammentaa-raja-alueiden-asukkaita>

Lisätietoja:

Päivi Koivupalo
Koordinaattori Pohjoiskalotin Rajaneuvonta
S-posti: paivi.koivupalo@tornio.fi
Puhelin: +358 40 126 7888

Claes Håkansson
Vanhempi neuvoja Pohjoismainen ministerineuvosto
S-posti: clha@norden.org
Puhelin: + 45 29 69 29 20

Tietoa Pohjoiskalotin Rajaneuvonnasta

Pohjoiskalotin Rajaneuvonta on ruotsalais-suomalais-norjalainen neuvontapalvelu, joka tarjoaa rajat ylittäviä viranomaistietoja asukkaille ja yrityksille Ruotsin, Suomen ja Norjan välillä. Haparanda-Torniossa on Ruotsi-Suomi-rajaneuvonta ja Skibotnissa on vastaava rajaneuvonta Suomi-Norja-välillä. Lue lisää Pohjoiskalotin Rajaneuvonnasta osoitteissa www.granstjanst.se, www.grensetjeneste.no ja www.rajaneuvonta.fi